

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/સ્પેશ્યલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં. ૩૩૫૫/૨૦૧૨

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ડૉ. જસ્ટિસ એ. પી. ઠાકર

એસ.ડી./-

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે?	ના
૨.	રિપોર્ટ્સને મોકલવું કે નહિ?	હા
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	ના
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	ના

=====

શિવલાલ કાળીદાસ પટેલના વારસદારો અને કાનૂની પ્રતિનિધિઓ તથા અન્ય

૨

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય વતી સ્પેશ્યલ સેક્રેટરી તથા અન્ય ૬

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧,૧.૧,૧.૨,૧.૩,૨,૩ તરફે શ્રી એન. કે. મજમુદાર
(૪૩૦)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧,૨,૩,૪ તરફે સુશ્રી ધ્વનિ ત્રિપાઠી, એજીપી

સામાવાળા(ઓ) નં. ૬,૭ તરફે શ્રી શીતલ આર. પટેલ (૨૧૬૬)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭ ને બજવણી કરવામાં આવેલ છે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ડૉ. એ. પી. ઠાકર

તારીખ: ૦૮/૦૨/૨૦૨૨

સીએવી ચુકાદો

=====

૧. ભારતના સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળની આ અરજી દ્વારા,
અરજદારોએ સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા રિવિઝન અરજીઓ નં. ૮૫/૨૦૧૦ તથા
૦૧/૨૦૧૧ માં કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૪/૦૩/૨૦૧૨
(૨૨/૦૨/૨૦૧૨) ના હુકમને પડકાર્યો છે, જેના દ્વારા સામાવાળા નં. ૫ થી
૭ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ રિવિઝન અરજી મંજૂર કરવામાં આવેલ છે અને

સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા તારીખ ૦૬/૦૮/૨૦૧૦ તથા ૩૦/૧૦/૨૦૧૦ ના રોજ કરવામાં આવેલ હુકમ રદ કરવામાં આવેલ છે અને સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા તારીખ ૦૮/૦૩/૨૦૧૦ ના રોજ કરવામાં આવેલ હુકમ બહાલ રાખવામાં આવેલ છે.

૨. અરજીમાંથી ઉપસ્થિત થતી ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૨.૧. ભરૂચ જિલ્લાના વાગરા તાલુકાના કલમ ગામ ખાતે આવેલી બ્લોક નં. ૧૧૯, ૧૩૮, ૨૨૪, ૨૫૯, ૩૬૬ અને ૫૯ વાળી જમીન દિવંગત શ્રી હીરભાઈ કાળીદાસ પટેલ દ્વારા તમામ ભાઈઓ એટલે કે હાલના અરજદારો વતી ભાડૂઆત તરીકે રાખવામાં આવેલી હતી, કેમ કે સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન અરજદારો હાજર હતા કારણ કે શ્રી હીરભાઈ કાળીદાસ પટેલ એ દિવંગત શ્રી કાળીદાસ રણછોડભાઈ પટેલના સૌથી મોટા પુત્ર હતા, રેવન્યુ રેકર્ડમાં પ્રશ્નવાળી જમીનના સંદર્ભમાં ભાડૂઆત તરીકે તેમનું નામ દાખલ કરવામાં આવેલું હતું. તારીખ ૧૪/૦૩/૨૦૧૭ ના રોજ શ્રી હીરભાઈ કાળીદાસ પટેલના અવસાન પરથી, પ્રશ્નવાળી જમીનના સંદર્ભમાં રેવન્યુ રેકર્ડમાં અરજદારો અને સામાવાળા નં. ૫ થી ૭ ના નામ દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ના રોજ પાડવામાં આવી હતી.

૨.૨. ત્યારબાદ, શ્રી શિવલાલ કાળીદાસના અવસાન પરથી, હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૯૩૧ અન્વયે તેમના વારસદારોના નામ રેવન્યુ રેકર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

૨.૩. હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ થી નારાજ થઈને, સામાવાળા નં. ૫ થી ૭ એ નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ સમક્ષ અપીલ નં. ૮/૨૦૦૬ દાખલ કરી હતી, જે નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા તારીખ ૨૨/૦૫/૨૦૦૬ ના હુકમથી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી. એન્ટ્રી નં. ૧૯૩૧ ની નોંધણી કર્યા પછી, કમ્પ્યુટર રેકર્ડમાં સદર એન્ટ્રીનો અમલ કરતી વખતે ભૂલ થઈ હતી અને તેથી તારીખ ૦૭/૦૯/૨૦૦૯ ના રોજ મામલતદાર, વાગરા દ્વારા ભૂલ સુધારવા માટે હુકમ કરવામાં આવ્યો હતો અને તે અનુસાર હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૯૮૨ પાડવામાં આવી હતી.

૨.૪. ત્યારબાદ, સામાવાળા નં. ૫ થી ૭ એ નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ સમક્ષ હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૯૩૧ ને પડકારતી અપીલ દાખલ કરી હતી, જે નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા તારીખ ૦૮/૦૩/૨૦૧૦ ના હુકમથી મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને પ્રશ્નવાળી જમીનના સંદર્ભમાં હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ દિવંગત શ્રી હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલના વારસદારો બાબતે બહાલ રાખવામાં આવી હતી અને હાલના અરજદારો બાબતની એન્ટ્રી રદ

કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત હુકમ દ્વારા, હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૯૩૧ તારીખ ૨૬/૦૩/૨૦૦૯ અને એન્ટ્રી નં. ૧૯૮૨ તારીખ ૦૮/૦૯/૨૦૦૯ પણ રદ કરવામાં આવી હતી.

૨.૩. નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચના તારીખ ૦૮/૦૩/૨૦૧૦ ના હુકમ સામે, અરજદારોએ સામાવાળા નં. ૨ સમક્ષ અપીલ નં. ૪૫/૨૦૧૦ દાખલ કરી હતી, જેમણે તારીખ ૦૬/૦૮/૨૦૧૦ ના હુકમથી અપીલ મંજૂર કરી હતી અને નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૮/૦૩/૨૦૧૦ ના હુકમને રદ બાતલ કર્યો હતો.

૨.૪. સામાવાળા નં. ૨ – કલેક્ટર દ્વારા કરવામાં આવેલ હુકમથી નારાજ અને વ્યથિત થઈને, સામાવાળા નં. ૫ થી ૭ એ સામાવાળા નં. ૧ સમક્ષ રિવિઝન અરજી નં. ૮૫/૨૦૧૦ દાખલ કરી હતી, તે જ સમયે સામાવાળા નં. ૫ થી ૭ એ નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચના તારીખ ૨૨/૦૫/૨૦૦૬ ના હુકમ સામે સામાવાળા નં. ૨ સમક્ષ અપીલ પણ દાખલ કરી હતી, જેના દ્વારા હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ સામે તેમના દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ અપીલ નામંજૂર કરવામાં આવી હતી. જો કે, કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા અરજદારો બાબતની હક્ક કમીશન એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ રદ કરતો તારીખ ૦૬/૦૮/૨૦૧૦ નો હુકમ કરવામાં આવ્યો હોવાથી, કલેક્ટરે તારીખ ૦૬/૦૮/૨૦૧૦ ના હુકમને ધ્યાનમાં રાખીને કોઈ વિશેષ હુકમ

કરવાની જરૂર નથી તેવું નોંધીને તારીખ ૩૦/૧૦/૨૦૧૦ ના રોજ હુકમ કર્યો હતો. સદર હુકમ સામે, સામાવાળા નં. ૫ થી ૭ એ સામાવાળા નં. ૧ સમક્ષ રિવિઝન અરજી નં. ૦૧/૨૦૧૧ દાખલ કરી હતી.

૨.૫. બંને પક્ષકારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ રિવિઝન અરજીઓની એકસાથે સુનાવણી હાથ ધરવામાં આવી હતી અને આખરે સામાવાળા નં. ૧ એ વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા સામાવાળા નં. ૫ થી ૭ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ રિવિઝન અરજી મંજૂર કરી હતી અને કલેક્ટર ભરૂચ દ્વારા કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૬/૦૮/૨૦૧૦ ના હુકમને રદ બાતલ કર્યો હતો અને સામાવાળા નં. ૩, નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા કરવામાં આવેલ તારીખ ૦૮/૦૩/૨૦૧૦ ના હુકમને બહાલ રાખ્યો હતો.

૩. સામાવાળા નં. ૬ એ એફીડેવીટ ઇન રીપ્લાય રજૂ કરીને આ અરજીનો વિરોધ કર્યો છે, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે સાથે એવો દાવો કર્યો છે કે તેણીના પિતાનું અવસાન તારીખ ૧૪/૦૩/૧૯૮૭ ના રોજ થયું હતું અને તેમના અવસાન પરથી ઉત્તરાધિકારી એટલે કે વારસાઈ માટે ગામ નમૂના નં. ૬ માં એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ દાખલ કરવામાં આવી હતી. એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે મૃતકના ભાઈઓના નામ વારસદાર તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા, જે કાયદાકીય રીતે માન્ય નથી. એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે દિવંગત શ્રી

હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલે તેમના જીવનકાળ દરમિયાન જ્યાં સુધી તેઓ મૃત્યુ પામ્યા ત્યાં સુધી અવિરતપણે માત્ર પોતાની સ્વતંત્ર રીતે જમીન ખેડેલી હતી. એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ધ ટેનન્સી એક્ટ હેઠળના સત્તાધિકારી એટલે કે મામલતદાર અને એએલટી દ્વારા દિવંગત શ્રી હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલની તરફેણમાં ખરીદ કિંમત નક્કી કરવામાં આવી હતી અને ધ ટેનન્સી એક્ટ ની કલમ ૩૨-એમ હેઠળ તેમની તરફેણમાં પ્રમાણપત્ર ઇશ્યુ કરવામાં આવ્યું હતું. એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે ધ હિન્દુ સક્સેસન એક્ટ, ૧૯૫૬ હેઠળ, ભાઈ એ અધિનિયમની કલમ ૮ ના પ્રથમ પરિશિષ્ટમાં આવતો નથી અને જ્યારે મૃતક ભાઈના વાસ્તવિક વારસદારો હયાત હોય ત્યારે તે ભાઈની મિલકતનો વારસદાર બની શકે નહીં. એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે અરજદારોની તરફેણમાં વિવાદિત એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ એ ધ હિન્દુ સક્સેસન એક્ટ, ૧૯૫૬ ની વૈધાનિક જોગવાઈઓ વિરુદ્ધની છે અને ધ બોમ્બે ટેનન્સી એન્ડ એગ્રીકલ્ચરલ લેન્ડ્સ એક્ટ, ૧૯૪૮ ની જોગવાઈઓ વિરુદ્ધની છે. એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે કહેવાતા ભાગલાના દસ્તાવેજો બનાવટી છે. એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે હરીફાઈ કરનાર સામાવાળા પ્રશ્નવાળી જમીનની માલિકી ધરાવવાનું અને કબ્જો ભોગવવાનું સમગ્ર સમય દરમિયાન ફક્ત પોતાના હક્કથી ચાલુ રાખે છે અને માત્ર જ્યારે દિવંગત શ્રી હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલના સગા ભાઈઓ એટલે કે હાલના અરજદારોએ સદર એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ ના આધારે કેટલાક હક્કોનો દાવો કરવાનું શરૂ કર્યું અને સામાવાળાનો કબ્જો ખત્તેલ

પહોંચાડવાનો પ્રયાસ કર્યો, ત્યારે સદર એન્ટ્રીને તુરંત જ પડકારવામાં આવી હતી અને તમામ દસ્તાવેજોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને કાયદાકીય સ્થિતિને ધ્યાનમાં લીધા પછી, નીચેની અદાલતના સત્તાધિકારી દ્વારા વાદગ્રસ્ત હુકમ કરવામાં આવ્યો છે, જે યોગ્ય છે અને હાલની અરજી રદ કરવાને પાત્ર છે.

જ. સામાવાળાના એફીડેવીટ ઇન રીપ્લાયમાં, અરજદાર નં. ૩ એ એ હકીકતો પુનરાવર્તિત કરી છે કે જમીન દિવંગત શ્રી હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલના નામે ખરીદવામાં આવી હતી કારણ કે તેઓ દિવંગત કાળીદાસભાઈ રણછોડદાસ પટેલના એકમાત્ર પુત્ર વચના પુત્ર હતા અને અરજદારો સગીર હતા. તેમણે એ હકીકત પણ પુનરાવર્તિત કરી છે કે જે એન્ટ્રીની રસીદ આપવામાં આવી હતી તે યોગ્ય હતી અને ભાગલાના દસ્તાવેજ સાચા છે.

પ. અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એન. કે. મજમુદાર, રાજ્ય સામાવાળા તરફે વિદ્વાન એજીપી સુશ્રી ધ્વનિ ત્રિપાઠી અને ખાનગી સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એસ. આર. પટેલની વિસ્તૃત દુહાઓ સાંભળી અને રેકર્ડ પરના પુરાવાઓની ચકાસણી કરી.

ડ. અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એન. કે. મજમુદારે અગાઉ વર્ણવવામાં આવેલી હકીકતો અને સામાવાળાના એફીડેવીટ ઇન રીપ્લાયની વિગતોને

દોહરાવી છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે જમીન શ્રી હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલના નામે ખરીદવામાં આવી હતી કારણ કે સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન તેઓ પુખ્ત વયના પુત્ર હતા અને હિન્દુ અવિભક્ત કુટુંબના કર્તા હતા અને અન્ય ભાઈઓ તે સમયે સગીર હતા. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે તેમના અવસાન પછી વારસાઈ તરીકે તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ના રોજ એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ દાખલ કરવામાં આવી હતી, તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે ત્યારબાદ, એન્ટ્રી નં. ૧૯૩૧ અન્વયે શ્રી શિવલાલ કાળીદાસના વારસદારોના નામ દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે શ્રી હીરુભાઈ પટેલ સમગ્ર કુટુંબ માટે ભાડૂઆત હતા. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે હરીફાઈ કરનાર સામાવાળાઓએ માત્ર નં. ૧૦૯૨ વાળી એક જ એન્ટ્રી સામે અપીલ દાખલ કરી છે અને છતાં નાયબ કલેક્ટરે અન્ય એન્ટ્રીઓ રદ કરી છે, જે ગેરકાયદેસર છે. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી છે કે અગાઉના તબક્કામાં, વારસાઈની એન્ટ્રી પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી અને તેથી હાલના અરજદારો બાબતે તેને રદ કરવાની અન્ય રેવન્યુ સત્તાધિકારીઓની સત્તાની મર્યાદા બહારની વાત હતી. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી છે કે મોટા ભાઈઓના નામે જમીન ધારણ કરવાના કિસ્સામાં પણ, વર્ષ ૧૯૯૬ ના સરકારી ઠરાવ (સંકલનના પાના નં. ૬૪) મુજબ, અન્ય ભાઈઓના નામ રેવન્યુ રેકર્ડમાં દાખલ કરવા જરૂરી છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે આ હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને પણ વારસાઈ એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ અન્વયે હાલના

અરજદારોના નામની નોંધણી કાયદેસર હતી અને સદર એન્ટ્રીમાં દખલ કરવાની કોઈ જરૂર નહોતી. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે રેવન્યુ સત્તાધિકારી સમક્ષ ભાડૂઆત હક્કનો કોઈ મુદ્દો નહોતો. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ખાનગી સામાવાળા દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી સમગ્ર પ્રક્રિયા સદ્ભાવનાપૂર્વકની નહોતી અને વિદ્વાન સ્પેશિયલ સેક્રેટરી રેવન્યુ ડિપાર્ટમેન્ટ (જે હવે પછી એસએસઆરડી તરીકે ઉલ્લેખિત છે) એ હરીફાઈ કરનાર ખાનગી સામાવાળાઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ રિવિઝન અરજી મંજૂર કરવામાં ભૂલ કરી છે. તેમણે વાદગ્રસ્ત હુકમ રદ કરીને હાલની અરજી મંજૂર કરવા અરજ કરી છે.

૭. રાજ્ય સામાવાળા તરફે હાજર રહેલ વિદ્વાન એજીપી સુશ્રી દ્વનિ ત્રિપાઠી રજૂઆત કરે છે કે પાના નં. ૬૪ પર રજૂ કરાયેલ સરકારી ઠરાવ માત્ર ત્યારે જ લાગુ પડે છે જો જમીન વારસામાં મળેલી હોય પરંતુ હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ કરી શકાતો નથી. વિદ્વાન એજીપી દ્વારા એ પણ રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે દિવંગત શ્રી હીરુભાઈએ વ્યક્તિગત ક્ષમતામાં જમીન સંપાદન કરી હતી અને તે તેમને તેમના પૂર્વજો પાસેથી વારસામાં મળી નહોતી. વિદ્વાન એજીપીના મતે, તે શ્રી હીરુભાઈની સ્વસંપાદિત મિલકત હતી અને તેથી, સદર સરકારી ઠરાવ અરજદારોના કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં. વિદ્વાન એજીપીએ એમ પણ રજૂઆત કરી છે કે દિવંગત શ્રી હીરુભાઈના ભાઈઓના નામે અગાઉની એન્ટ્રીઓ ગેરકાયદેસર હોવાથી વિદ્વાન નાયબ કલેક્ટર દ્વારા યોગ્ય રીતે રદ કરવામાં આવી

છે જે વિદ્વાન એસએસઆરડી દ્વારા બહાલ રાખવામાં આવી છે. તેમણે વિદ્વાન એસએસઆરડીના વાદગ્રસ્ત હુકમને ટેકો આપ્યો છે અને હાલની અરજી રદ કરવા અરજ કરી છે.

૮. સામાવાળા નં. ૬ અને ૭ તરફે હાજર રહેલ વિદ્વાન વકીલ શ્રી એસ. આર. પટેલે પણ રજૂઆત કરી છે કે પ્રશ્નવાળી જમીન દિવંગત શ્રી હીરભાઈ દ્વારા ખરીદવામાં આવેલી મિલકત હતી અને તે વડવાઓની મિલકત નહોતી. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ધ ટેનન્સી એક્ટ ની કલમ ૩૨ હેઠળના પ્રમાણપત્ર મુજબ તેમને ભાડૂઆત હક્ક મળ્યો હોવાથી દિવંગત શ્રી હીરભાઈ જમીન ખેડી રહ્યા હતા. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી છે કે સંબંધિત સરકારી ઠરાવ હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે નહીં. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી છે કે હાલના અરજદારો કાકા હોવાથી, દિવંગત શ્રી હીરભાઈના વારસદારો તરીકે દાખલ થઈ શકે નહીં. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે સિવિલ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે અને તેથી સિવિલ કોર્ટ પક્ષકારોના હક્કોનો સ્વતંત્ર રીતે નિર્ણય કરી શકે છે. તેમણે વાદગ્રસ્ત હુકમને ટેકો આપ્યો છે અને હાલની અરજી રદ કરવા અરજ કરી છે.

૯. પ્રતિવાવાદમાં અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી એન. કે. મજમુદારે ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ યોગ્ય સમયગાળાની અંદર

પડકારવામાં આવી નહોતી. તેમણે એ પણ રજૂઆત કરી છે કે ખાનગી સામાવાળાઓએ ૧૯ વર્ષના સમયગાળા પછી તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ની એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ ને પડકારતી અપીલ નં. ૮/૨૦૦૬ દાખલ કરી હતી અને તેથી સદર અપીલ નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા તારીખ ૨૨/૦૫/૨૦૦૬ ના હુકમથી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે તે લગભગ ચાર વર્ષના સમયગાળા માટે અબાધિત રહી હતી અને અપીલની કાર્યવાહીના અન્ય તબક્કામાં, જ્યારે તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ની પરિણામી એન્ટ્રી નં. ૧૯૩૧ અને ૧૯૮૨ ને તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ની અગાઉની એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ સાથે પડકારવામાં આવી હતી, ત્યારે નાયબ કલેક્ટરે સત્તાની રૂએ તારીખ ૦૮/૦૩/૨૦૧૦ ના રોજ હુકમ કર્યો હતો જેના દ્વારા તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ની એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ માં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો હતો. તેમણે એમ પણ રજૂઆત કરી છે કે નાયબ કલેક્ટરનો આ હુકમ ઉચ્ચ સત્તાધિકારી દ્વારા રેસ જ્યુડિકાટા ના સિદ્ધાંતના આધારે રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને તેમાં વિદ્વાન એસએસઆરડી દ્વારા ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે, જે કાયદાની દૃષ્ટિએ માન્ય નથી. તેમણે આ અરજી મંજૂર કરવા અરજ કરી છે.

૧૦. બંને પક્ષકારો વતી કરવામાં આવેલી રજૂઆતોને રેકર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રી સાથે ધ્યાનમાં લેતા, એવું ખુદ્દું થાય છે કે પ્રશ્નવાળી જમીનો શરૂઆતમાં દિવંગત શ્રી હીરભાઈ કાળીદાસ પટેલને આપવામાં આવી હતી. રેકર્ડ પરથી એ

પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે તેમના અવસાનને કારણે, વારસાઈ એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે તારીખ ૧૮/૦૫/૧૯૮૭ ના હુકમથી કબૂલાતનામા અને પેઢીનામાના આધારે પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. ગૌણ સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા હુકમોમાંથી એ પણ ખુદ્દું થાય છે કે પ્રશ્નવાળી જમીન વર્ષ ૧૯૬૧ માં દિવંગત શ્રી હીરભાઈ પટેલને આપવામાં આવી હતી.

૧૧. હવે, અરજદારોનું વલણ એ છે કે સંબંધિત સમયગાળા દરમિયાન, શ્રી હીરભાઈ કાળીદાસ પટેલ માત્ર પુખ્ત વયના પુત્ર હતા અને અન્ય સગીર હતા. શ્રી હીરભાઈ પટેલના નામે જમીન ખરીદવામાં આવી હતી. આ સંદર્ભમાં, તેઓએ શ્રી કાળીદાસ રણછોડભાઈ પટેલના એક કબૂલાતનામા પર આધાર રાખ્યો છે, જે સંકલનના પાના નં. ૯૩ અને ૯૪ પર છે, જે તે સમયના તલાટી કમ મંત્રી, ગ્રામ પંચાયત, કલમ સમક્ષ કરવામાં આવ્યું છે જેના આધારે પાના નં. ૯૫ પરથી પણ ખુદ્દું થાય છે, જે કબૂલાતનામું છે, જેના પર વનિતાબેન હીરભાઈ પટેલ, ભાનુબેન હીરભાઈ પટેલ દ્વારા સહી કરવામાં આવી છે, જેમાં ખાસ કરીને એવું દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે દિવંગત શ્રી હીરભાઈએ પ્રશ્નવાળી જમીન તેમના પિતાની મિલકતમાંથી ખરીદી હતી અને અન્ય ભાઈઓ સગીર હોવાથી, તે શ્રી હીરભાઈ પટેલના નામે ખરીદવામાં આવી હતી અને તેથી સદર જમીનમાં શ્રી શિવલાલભાઈ કાળીદાસ પટેલ, શ્રી મણિલાલ કાળીદાસ પટેલ અને શ્રી

નરસિંહભાઈ કાળીદાસ પટેલનો હિસ્સો છે. આ કબૂલાતનામું પણ તલાટી કમ મંત્રી, કલમ સમક્ષ કરવામાં આવ્યું છે. આના આધારે એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨, વારસાઈ એન્ટ્રી તરીકે દાખલ કરવામાં આવી છે. આ તબક્કે, સંકલનના પાના નં. ૫૪ પર રહેલા વેચાણ ખત (ભાગલાના દસ્તાવેજ) નો સંદર્ભ લેવો સુસંગત છે. તેના પર ખાનગી સામાવાળા દ્વારા વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો છે અને બનાવટી હોવાનો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે, તેના લખાણ પરથી જણાય છે કે તે વર્ષ ૧૯૮૪ માં બનાવવામાં આવ્યું હતું અને શ્રી હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલની ઉંમર ૫૪ વર્ષ દર્શાવવામાં આવી છે, શ્રી શિવલાલભાઈ કાળીદાસ પટેલની ઉંમર ૪૦ વર્ષ દર્શાવવામાં આવી છે, શ્રી મણિલાલ કાળીદાસ પટેલની ઉંમર ૩૬ વર્ષ દર્શાવવામાં આવી છે અને શ્રી નરસિંહભાઈ કાળીદાસ પટેલની ઉંમર ૩૪ વર્ષ દર્શાવવામાં આવી છે. આમ, જો આ પરિબળને જેમ છે તેમ સ્વીકારવામાં આવે, તો તે દર્શાવશે કે શ્રી કાળીદાસનો જન્મ વર્ષ ૧૯૩૦ માં થયો હશે, શ્રી શિવલાલભાઈનો જન્મ વર્ષ ૧૯૪૪ માં થયો હશે, શ્રી મણિલાલનો જન્મ વર્ષ ૧૯૪૮ માં થયો હશે અને શ્રી નરસિંહભાઈનો જન્મ વર્ષ ૧૯૫૦ માં થયો હશે. હવે, પ્રશ્નવાળી જમીન વર્ષ ૧૯૬૧ માં શ્રી હીરુભાઈ પટેલના નામે ઇશ્યુ કરવામાં આવી છે. તેથી, વર્ષ ૧૯૬૧ માં શ્રી શિવલાલભાઈની ઉંમર ૧૭ વર્ષ હોત, શ્રી મણિલાલની ઉંમર ૧૩ વર્ષ હોત અને શ્રી નરસિંહભાઈની ઉંમર ૧૧ વર્ષ હોત. આ પરિબળો અરજદારોના કથનને સમર્થન આપે છે કે જ્યારે પ્રશ્નવાળી જમીન શ્રી હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલના નામે ખરીદવામાં આવી હતી, ત્યારે તેઓ સગીર

હતી.

૧૨. વધુમાં, રેવન્યુ સત્તાધિકારી સમક્ષના કબૂલાતનામાને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રશ્નવાળી જમીન શ્રી કાળીદાસ એટલે કે દિવંગત શ્રી હીરુભાઈ કાળીદાસ પટેલના પિતાની મિલકતોમાંથી ખરીદવામાં આવી હતી. આ સંજોગોમાં, તારીખ ૧૫/૦૩/૧૯૯૬ ના સરકારી ઠરાવની જોગવાઈઓ જે સંકલનના પાના નં. ૬૪ પર છે, તે લાગુ થશે અને રેવન્યુ રેકર્ડમાં નાના ભાઈઓનું નામ દાખલ કરવું જરૂરી છે. હવે, અલબત્ત, આ કેસમાં, કબૂલાતનામાના આધારે હાલના અરજદારોના નામ વારસદારો તરીકે ઉમેરવામાં આવ્યા છે અને તે અનુસાર વારસાઈ એન્ટ્રી કરવામાં આવી છે.

૧૩. રેકર્ડ પરથી એ પણ જાહેર થાય છે કે હાલના ખાનગી સામાવાળાઓએ તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ની એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ ને પડકારતી અપીલ નં. ૮/૨૦૦૬ એટલે કે તેના ૧૯ વર્ષના સમયગાળા પછી દાખલ કરી હતી અને સદર અપીલ નાયબ કલેક્ટર, ભરૂચ દ્વારા તારીખ ૨૨/૦૫/૨૦૦૬ ના હુકમથી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી. રેકર્ડ પરથી એ પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે ઉપરોક્ત હુકમ ચાર વર્ષના સમયગાળા માટે અબાધિત રહ્યો હતો અને અપીલની કાર્યવાહીના અન્ય તબક્કામાં, જ્યારે પરિણામી એન્ટ્રી નં. ૧૯૩૧ અને ૧૯૮૨ ને પડકારવામાં આવી હતી, ત્યારે નાયબ કલેક્ટરે સત્તાની રૂએ તારીખ

૦૮/૦૩/૨૦૧૦ ના રોજ હુકમ કર્યો હતો જેના દ્વારા તારીખ ૧૬/૦૪/૧૯૮૭ ની એન્ટ્રી નં. ૧૦૯૨ માં ફેરફાર કરવામાં આવ્યો હતો, તે હુકમ સામે, અપીલ નં. ૪૫/૨૦૧૦ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તે મેટરમાં રેસ જ્યુડિકાટા ના સિદ્ધાંતના આધારે નાયબ કલેક્ટરના તારીખ ૦૮/૦૩/૨૦૧૦ ના હુકમને રદ બાતલ કરવામાં આવ્યો હતો. કલેક્ટરનો આ હુકમ કાયદાનુસારી છે. કથિત એન્ટ્રીના સંદર્ભમાં કલેક્ટરના હુકમને રદ કરતો અને નાયબ કલેક્ટરના હુકમને પુનઃસ્થાપિત કરતો વિદ્વાન એસએસઆરડી દ્વારા કરવામાં આવેલો વાદગ્રસ્ત હુકમ કાયદાની દૃષ્ટિએ ટકી શકે તેમ નથી. તેથી, વિદ્વાન એસએસઆરડી નો વાદગ્રસ્ત હુકમ રદ બાતલ કરવાને પાત્ર છે. જો કે, તે જ સમયે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે પક્ષકારોના દીવાની હક્કોના ન્યાયાધ્યક્ષીય નિર્ણય અંગે સિવિલ દાવો પેન્ડિંગ હોવાથી, કાયદા અનુસાર અને સમક્ષ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવેલા પુરાવાઓના આધારે સિવિલ કોર્ટ દ્વારા તેનો નિર્ણય કરી શકાય છે.

૧૪. ઉપર્યુક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, હાલની અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે. સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા રિવિઝન અરજીઓ નં. ૯૫/૨૦૧૦ તથા ૦૧/૨૦૧૧ માં કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૪/૦૩/૨૦૧૨ (૨૨/૦૨/૨૦૧૨) ના વાદગ્રસ્ત હુકમ દ્વારા રદ બાતલ કરવામાં આવે છે. જો કે, તે સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે આ હુકમ તે સિવિલ કોર્ટના માર્ગમાં આવશે નહીં જ્યાં પક્ષકારોના દીવાની હક્કોના ન્યાયાધ્યક્ષીય નિર્ણય માટેની કાર્યવાહી

પેનિંગ છે અને સિવિલ કોર્ટ કાયદા અનુસાર પક્ષકારો વચ્ચેના વિવાદનો નિર્ણય કરશે અને સ આવી કાર્યવાહીમાં પક્ષકારો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવનાર પુરાવાઓના આધારે નિર્ણય કરશે.

રુલ મેડ એવ્સોલ્યુટ. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી. સીધી બજવણીની પરવાનગી છે.

એસ.ડી.

(ન્યાયમૂર્તિ ડો. એ. પી. ઠાકર)

ઉરિલ રાણા

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.